

Vastaus kirjalliseen kysymykseen toisessa Pohjoismaassa rekisteröidyn parisuhteen muuttamisesta avioliitoksi Suomessa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Aino-Kaisa Pekosen /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 13/2017 vp:

Millaisiin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, että ulkomailla rekisteröidyt parisuhteet voidaan jatkossa muuttaa avioliitoiksi Suomessa rekisteröityjen parisuhteiden tapaan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Mahdollisuus muuttaa Suomessa rekisteröity parisuhde ilmoituksella avioliitoksi liittyy avioliittolain muutokseen (156/2015), jonka mukaan myös samaa sukupuolta olevat henkilöt voivat solmia avioliiton. Lainsäädäntö tulee voimaan maaliskuun alusta 2017.

Asiaa koskevassa hallituksen esityksessä HE 65/2015 vp ilmoitusmenettely rajattiin vain Suomessa rekisteröityihin parisuhteisiin. Tähän päädyttiin sen vuoksi, että toisin kuin avioliitto, rekisteröity parisuhde ei ole maailmanlaajuisesti yhtenäinen instituutio. Valtioiden järjestelmissä on merkittäviä eroja sekä rekisteröinnin edellytyksissä että rekisteröidyn parisuhteen oikeusvaikutuksissa. Suomessa avioliitoksi muutettua, ulkomailla rekisteröityä parisuhdetta ei välttämättä tunnustettaisi ulkomailla avioliitoksi, mikä voisi johtaa suhteen oikeusvaikutusten kannalta epäselviin tilanteisiin erityisesti suhteen päättyessä eroon tai puolison kuolemaan.

Lain tavoitteena oli varmistua siitä, että suomalaisiin avioliittoihin sovelletaan yhtenäisiä avioliiton esteitä koskevia säännöksiä. Lisäksi tarkoituksena oli minimoida ongelmia, joita voisi aiheutua ulkomaisen parisuhteen muuttamisesta Suomessa ilmoituksella avioliitoksi. Ratkaisu nähtiin ulkomailla rekisteröityjen parien oikeusturvan kannalta selkeimmäksi vaihtoehdoksi.

Suomen lainsäädäntö, jonka mukaan ainoastaan kotimaassa rekisteröidyt parisuhteet voidaan muuttaa ilmoituksella avioliitoksi, vastaa muun muassa Ruotsin ja Tanskan lainsäädäntöjä. Näin ollen esimerkiksi alun perin Ruotsissa rekisteröity parisuhde voidaan muuttaa avioliitoksi tekemällä tällainen ilmoitus Ruotsissa. Ulkomainen, samaa sukupuolta olevien henkilöiden avioliitto voidaan puolestaan tunnustaa Suomessa päteväksi 1.3.2017 alkaen.

On myös tapauksia, joissa vieraassa valtiossa samaa sukupuolta olevien välillä solmittu avioliitto on Suomessa tunnustettu ja merkitty väestötietojärjestelmään rekisteröitynä parisuhteena, koska sitä ei ole voitu tunnustaa Suomessa avioliittona. Näissä tilanteissa puoliset voivat lain

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 13/2017 vp

voimaantultua hakea maistraatilta rekisterimerkinnän oikaisua ja pyytää ulkomaisen avioliiton merkitsemistä väestötietojärjestelmään rekisteröidyn parisuhteen sijasta avioliittona.

Helsingissä 21.2.2017

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström